

Louise Hellgren, Hanna Andersson & Veronika Burcar

”Du kan ju inte bli slagen av en tjej liksom”

– en studie av män som utsatts för våld i nära relationer

“You can’t be beaten by a girl, you know” – a study of men who have been subjected to domestic violence

This article discusses how men who have been subjected to violence from women in close relationships talk about their experiences and present themselves. The article describes how the men’s representations interact with the discourse on domestic violence, which often conveys an image of men as perpetrators and women as victims. The men’s stories, collected through unstructured interviews and analysed using a narrative constructionist perspective, relate to representations of men, women, violence, and victimization. Men as victims of women’s violence is a relatively unexplored area; domestic violence has rather been highlighted by cases where women are victims and men perpetrators. The results of this study show that the men oppose full victimhood and distance themselves from a given victim role, while at the same time they want a victim status and a recognition of their experiences. The men also highlight double victimization by being victims of both women’s violence and society’s way of viewing their experiences as somewhat taboo.

Inledning

Även om män som utsatts för våld i nära relationer har uppmärksammats allt mer de senaste åren är området fortfarande relativt outforskat. När heterosexuellt relationsvåld diskuteras i allmändebatt och forskning belyses män oftast som utövare av våld mot kvinnor. Att en man misshandlas, kränks eller kontrolleras av en kvinna han lever tillsammans med är ett förhållande som inte utgör någon given del av vår föreställningsvärld. Det tycks vara mindre komplicerat att föreställa sig mannen som förövare av relationsvåld än som offer för det. Samtidigt vet vi att många män faktiskt utsatts för våld av kvinnliga partners¹

---

¹ Likaså vet vi att såväl kvinnor som män utsatts för våld i homosexuella parförhållanden (se t ex Holmberg et al. 2005, Turell et al. 2012, Oliffe et al. 2014, Nowinski och Bowen 2012).

I föreliggande artikel uppmärksammas hur män som upplevt våld i nära heterosexuella relationer skildrar sina upplevelser.² Vårt syfte har varit att genom en intervjustudie försöka få inblick i hur män med denna typ av erfarenheter kan tala om dem, inte att dra några generella slutsatser. Avsikten i artikeln är att belysa en mindre utforskad nyans av partnervåld.

Följande frågeställning ligger till grund för studien: Hur framställer männen sig själva, kvinnan och sina upplevelser och hur förhåller de sig till omgivningens föreställningar och förväntningar gällande "manligt", "kvinnligt", offer- och gärningsmannaroller?

De intervjuade männen har utsatts för olika typer av våld; såväl fysiskt som psykiskt våld, kontroll och maktutövande.³ Studien har en socialkonstruktionistisk och narrativ utgångspunkt vilket framförallt visar sig genom att vi lägger vikt vid hur männen via språket/berättandet skapar bilder av sin verklighet och porträtterar sig själva.

Metod, material och analytiska utgångspunkter

För att finna intervjupersoner till studien kontaktades inledningsvis ett antal olika forum (kriscentrum, brottsofferjourer, familjerådgivningar etc.) vilka potentiellt skulle kunna ha kontakt med män som levt i förhållanden där olika typer av våld förekommit. Eftersom detta inte gav önskat gensvar annonserades istället på olika anslagstavlor, såväl fysiska som virtuella (t ex Internetforum och Facebook), och en mansjour kontaktades. Till sist fick vi kontakt med 12 män via e-post och av dessa intervjuades fem. Att inte samtliga män intervjuades beror på att de befann sig på flera olika platser i landet och det fanns varken ekonomisk eller tidsmässig möjlighet att besöka alla. Vi ser emellertid inte fåtalet intervjuer som problematiskt då vår avsikt inte har varit att generalisera våra fynd. Artikeln har en explorativ karaktär och syftet har framförallt varit att söka teman som belyser studiens fråga och därmed uppmärksammar ett ämnesområde som fortfarande är relativt utforskat.

Intervjuerna har genomförts av Louise Hellgren och Hanna Andersson. De intervjuade männen är mellan 20 och 50 år och kommer från olika platser i Sverige. Deras våldserfarenheter skiljer sig delvis åt; några har erfarenheter av framförallt fysiskt våld medan andra har erfarenheter av psykiskt våld. Ingen av männen levde tillsammans med kvinnorna vid tiden för intervjun.

Intervjuerna⁴ utgick från frågor om mannens bakgrund, parförhållandet och tiden efter

---

2 Artikeln bygger på material som samlats in av Louise Hellgren och Hanna Andersson. Merparten av analysarbetet har utförts av Hellgren och Andersson medan merparten av skrivarbetet har genomförts av Veronika Burcar.

3 Vi har utgått från följande definition av våld: "Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom denna handling skadar, smärtar, skrämmar eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från något som den vill (Isdal 2001, s. 34)."

4 Vid transkriberingen av intervjuerna behölls talspråkliga uttryck (t ex "dom" och "sant"). Kortare pauser markerades med (.) och längre med antalet sekunder inom parentes (5). Skratt, harklingar, stakningar och betoningar har också angivits inom parentes. Intervjuarnas egna kortare kommentarer (t ex "hummanden") har tagits bort i citaten i artikeltexten för att underlätta läsningen. Punkter inom hakparantes [...] innebär att ett eller flera ord har tagits bort alternativt att avsnittet är kortat. Kommatering används i syfte att göra texten mer lättläst.

den avslutade relationen. Frågorna var av öppen karaktär, exempelvis; ”kan du beskriva...?”, ”vill du berätta om...?”, och intervjun liknade mer ett vardagligt samtal än en strukturerad intervju (jfr ”active interviewing”, Holstein och Gubrium 2004). Intervjumaterialet har analyserats utifrån ett narrativt perspektiv; hur man berättar om saker och ting – och hur man positionerar sig själv – i en intervju säger också någonting om hur man önskar framställa sig (jfr Riessman 1993). Intervjun betraktas här som ett forum för att förmedla en berättelse om sig själv och sitt liv (se t ex Johansson 2005, Börjesson 2003). Syftet med intervjuerna var explorativt: vi ville få veta hur män som utsatts för relationsvåld av kvinnor beskriver sina upplevelser och framställer sig själva. I analysen uppmärksammas de teman som är framträdande samt de diskurser, eller allmängiltiga föreställningar, om män, kvinnor, våld och offerskap som återspeglas i berättelserna.

Våld mot män i nära relationer

Den första svenska rapporten om våld i nära relationer som även redovisar mäns utsatthet publicerades av Brottsförebyggande rådet 2009. Rapporten visar att det tycks finnas en viss skillnad mellan män och kvinnor vad gäller den typ av relationsbrott som de polisanmäler. Män uppger främst utsatthet för trakasserier medan kvinnor rapporterar om fysisk misshandel och hot (jfr även McHugh et al. 2013). I en uppföljande rapport (Brå 2010:1, s. 51) noteras emellertid att det är oklart huruvida mäns utsatthet för grövre relationsvåld är ovanligt förekommande eller inte:

Ytterst få män uppger alltså i intervju att de blivit utsatta för grövre våld av sin partner. Om detta resultat är en fråga om faktisk låg förekomst av relationsvåld riktat mot män eller om deras svar speglar bilden av ett typiskt brottsoffer (som dessa män vet att de inte lever upp till) är oklart [...].

Vissa undersökningar som genomförts i de nordiska länderna visar att våld mot män i nära relationer är ett utbredd problem (se t ex Pape 2003, Haaland et al. 2005, Helweg-Larsen och Frederiksen 2008). Enligt siffror från Nationella trygghetsundersökningen (NTU), år 2006–2008, var en femtedel av de personer som rapporterade att de utsatts för relationsvåld män (Brå 2009:12). Rapporten *Brott i nära relationer* (Brå 2014:8) visar att andelen män som utsatts för brott i en nära relation under 2012 var ungefär lika stor som andelen utsatta kvinnor (6,7 procent av männen jämfört med 7 procent av kvinnorna). I en svensk enkätstudie (Lövestad och Krantz 2012) uppgav fler män än kvinnor (11 respektive 8 procent) att de utsatts för fysisk misshandel i en nära heterosexuell relation det senaste året.⁵ En annan enkätstudie, genomförd av Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK 2014:1),

---

5 När det gällde utsatthet för fysisk misshandel i nära relation tidigare i livet var siffrorna 15,9 procent för kvinnorna och 11 procent för männen (Lövestad och Krantz 2013, se även Nybergh et al. 2012).

visar att 5 procent av de tillfrågade männen, jämfört med 14 procent av kvinnorna, blivit utsatta för fysiskt våld eller hot om fysiskt våld av en nuvarande eller tidigare partner någon gång efter 18 års ålder.

Flera internationella studier har uppmärksammat mäns utsatthet för heterosexuellt relationsvåld. Migliaccio (2002) menar att det finns vissa gemensamma drag i våldsamma relationer, oavsett den enskilda individens kön, storlek och styrka; exempelvis normalisering av våld och strävan efter att bevara förhållandet. Hines et al. (2007) framhåller att manligt offerskap inte är allmänt erkänt eller accepterat som en allvarlig form av offerskap och att män som utsätts för våld av kvinnor i nära relationer därför kan bli ifrågasatta och få svårt att uppnå "offerstatus", dvs. att erkännas som brottsoffer. Som ett resultat av detta blir det rättsliga och socialpolitiska system som ska hjälpa utsatta för relationsvåld mindre tillgängligt för dem (jfr även Hogan et al. 2012, Hoff 2012). Hines och Douglas (2009) menar vidare att eftersom de fysiska konsekvenserna av kvinnors våld mot män tenderar att vara mindre allvarliga (i jämförelse med då män utövar våld mot kvinnor) kan det finnas en risk att mäns upplevelser förbises.

Flera studier om mäns utsatthet för kvinnors våld fokuserar på betydelsen av föreställningar om manligt och kvinnligt när det gäller nedtoning och underrapportering av våld. Enligt Allen-Collinson (2009) uppfattas offerskap, speciellt utsatthet för fysiskt våld, så ofta som en "kvinnlig" erfarenhet att män som misshandlats av sina kvinnliga partners riskerar att bli misstrodda eller till och med förlöjlade. Bilden av män som förövare och kvinnor som brottsoffer kan innebära att män dels inte ses som offer, dels att de ses som icke-maskulina (jfr Zverina et al. 2011, se även Eckstein 2010).

Durfee (2011) har undersökt hur män hanterar de konkurrerande resonemangen om viktimisering och maskulinitet i skriftliga ansökningar om besöksförbud för kvinnliga partners. Männen i Durfees studie beskrev sitt aktiva motstånd mot övergreppen men var noga med att deras handlingar inte skulle ses som kränkande, att de inte var förövare och att de inte initierade den fysiska aggressionen. Trots att männen beskrev både verbala och fysiska angrepp uttryckte de inte någon rädsla för sin kvinnliga partner. Durfee (ibid.) menar att sociala förväntningar beträffande manlighet och offerskap formar mäns redogörelser. Männen i Durfees studie beskrev offerskap utan att porträttera sig själva som sårbara brottsoffer, trots att de troligtvis skulle ha haft lättare att erhålla skydd om de framstätt som sådana. Enligt Durfee (ibid.) gör män anspråk på viktimisering på ett sätt som är förenligt med så kallad hegemonisk maskulinitet, dvs. med föreställningar som betonar styrka, makt och kontroll.⁶

Samtidigt som det finns förväntningar på män att de, i egenskap av att "vara man", ska

---

6 Detta kan jämföras med resultatet från en svensk studie om hur unga män som utsatts för personrån och misshandel (av andra män) hanterar de till synes motstridiga identiteterna "man" och "offer" (Åkerström, Burcar och Wästerfors 2011, Burcar 2005). Männen i studien positionerade sig som starka och handlingskraftiga men tog inte konsekvent avstånd från offerrollen. De olika identiteterna förenades genom subtila avvägningar i sättet att berätta.

kunna försvara sig i våldssituationer visar studier att män som utsätts för relationsvåld betraktar självförsvar som otänkbart. Detta eftersom det skulle kunna resultera i att kvinnan skadas och mannen då själv blir misstänkt för misshandel (jfr Migliaccio 2002). Som Allen-Collinson (2009, s. 34) skriver; "...even in self-defense, his behaviour is more susceptible to being labelled as 'wife abuse' than is hers as 'husband battering'".

Teoretisk referensram

Studien har en explorativ ansats i den meningen att vi har undvikit tidigt teoretiserande och låtit intervjupersonernas berättelser bestämma riktningen för analysen (jfr Katz 2001). Vår teoretiska referensram har en socialkonstruktionistisk och diskursanalytisk utgångspunkt.

I intervjuerna med männen intresserar vi oss för hur de förhåller sig till allmängiltiga föreställningar (diskurser) om män, kvinnor, våld och offerskap. Såväl manligt och kvinnligt som offer- och förövarskap kan betraktas som sociala konstruktioner; det handlar med andra ord om kategorier som förknippas med och förväntas gestalta särskilda karaktäristika (jfr Petterson 2003, Nilsson 2003, Livholts 2007). Den våldsamme mannen och kvinnan som offer känner vi väl till medan män som offer och våldsamma kvinnor är mindre uppmärksammade. I tidiga kriminologiska studier om brottslingar uteslöts ofta kvinnor (se t ex Hirschi 1969/2002, Unga lagöverträdare 1971). Idag kan vi se hur män utesluts ur vissa typer av offerstudier. Karlsson (2003) visar exempelvis hur undersökningar om sexuella trakasserier ofta riktar sig enbart till kvinnor. Även om det existerar många olika offerbilder och ämnet brottsoffer har studerats på många olika sätt (se t ex Åkerström och Sahlin 2001, Heber et al. 2012) finns det en tendens att ange vissa offer som mer "lämpliga", dvs. som särskilt utsatta och lätta att sympatisera med (Björkman 2004, Loseke 1992).⁷ Schablonbilden av brottsoffret är en sårbar, vanmäktig och försvarslös individ som utsätts för ett övergrepp (Nilsson 2003, Holstein och Miller 1990). En sådan bild stämmer inte särskilt väl överens med allmänna föreställningar om manlighet. Det idealiska offret, dvs. det brottsoffer som lättast får fullständig och legitim offerstatus (Christie 2001), är en tankekonstruktion som får reella konsekvenser (Åkerström 1995). Genom skildringar av män, kvinnor och våld skapas, förmedlas och vidmakthålls särskilda bilder och blir till förväntningar på verklighetens män och kvinnor; offerskap tenderar att bli "kvinnligt" och våldsutövande "manligt".⁸

Den sociala verkligheten konstrueras genom tal; via språket framställer vi oss själva och andra (och diskurser skapas och omskapas) (Potter 2007, Potter och Wetherell 1987/2002). Med hjälp av berättandet kan vi skapa, motsäga och reproducera bilder av oss själva och av

---

7 Kvinnor kan till exempel relativt oproblemiskt "göras till offer". Detta kan i sin tur innebära problem exempelvis för kvinnor som blivit misshandlade eller våldtagna och inte betar sig enligt normerna för hur sådana brottsoffer förväntas agera (jfr Nilsson 2003, Emerson 1996).

8 Våld i nära relationer har, enligt Sarantakos (1999), nästintill blivit synonymt med (det icke juridiska) begreppet kvinnomisshandel.

vår verklighet. Självbilden, eller identiteten, är alltså inte något man har utan något som görs via samtal (jfr Antaki och Widdicombe 1998) (jfr det narrativa perspektivet under metod ovan).

Vår studie har influerats av diskursanalys på så sätt att vi intresserar oss för hur samhällets konstruktioner kan påverka individens berättelse om ett särskilt fenomen; relationsvåld. Här intresserar vi oss i synnerhet för studiet av tal, inte av "stora diskurser" i foucauldiansk tappning.⁹ I vår studie finns dock en övergripande diskurs om våld i nära relationer hela tiden närvarande (jfr Burcar 2005, s. 26 angående en övergripande brottsofferdiskurs). Detta är en samhällelig bild (förmedlad genom t ex omnämmanden i media och hjälp som tillhandahålls vid relationsvåld) där mannen framställs som förövare och kvinnan som offer. Sådana stora offentliga diskurser ligger i vägen för "fria" svar (Börjesson 2003, s. 105).¹⁰ Den överordnade diskursen – eller sättet att tala om relationsvåld på ett samhälleligt plan – finns implicit med i de berättelser vi analyserar.

Föreställningar om manlighet och offerskap

I vår analys utgår vi från två övergripande teman; dels föreställningar om manlighet samt offer- och gärningsmannaskap, dels männens självpresentationer. I följande avsnitt belyses de intervjuade männens sätt att förhålla sig till föreställningar om vad som förväntas av män och brottsoffer.

Att kunna "ta" våld

Männen menar att svaghet (både enligt dem själva och andra) inte hör samman med att vara man (men väl med att vara offer). Män förväntas kunna "ta" vissa saker, dvs. de förväntas kunna hantera våld. En man i vår studie menar exempelvis att han inte vill avslöja vad han varit med om, fysisk misshandel, av rädsla för att bli uppfattad som svag:

... jag vill ju inte liksom, ville väl inte berätta för att det skulle få mig att framstå som svag [...] för jag menar du kan ju inte bli slagen av en tjej liksom, du förstår vad jag menar det, det går bara inte.

Uttrycket "bli slagen av en tjej... det går bara inte" ger ett intryck av att händelsen inte ingår i den allmänna föreställningsvärlden; män blir helt enkelt inte misshandlade av kvinnor. Mannen är övertygad om att personer i hans omgivning skulle ha uppfattat honom som svag om han berättat om sin situation.

Kvinnors våld mot män är inte konstruerat som ett tydligt socialt problem; sällan talas

---

9 Diskursanalys är inget enhetligt forskningsområde (se t ex Jörgensen och Phillips 2000 samt Norrby 2004).

10 Den diskursiva konstruktionen av begreppet "man" kan ange vad "man" innebär och skiljer sig ifrån. På så vis ger diskurser handlingsanvisningar för hur individen bör bete sig för att bli betraktad som en "riktig" man (Jörgensen och Phillips 2000, s. 50).

det om sådant våld utan en viss grad av ambivalens (Silvestri och Crowther-Dowey 2008, Sahlin 2002). De intervjuade männen betonar att kvinnors våld mot män är tabubelagt – det är ingenting man allmänt sett talar om. Genom att hänvisa inte enbart till sina egna upplevelser utan även till manliga vänners liknande erfarenheter belyser de emellertid fenomenets existens (och understryker samtidigt tillförlitligheten i det sagda, jfr Potter 2007). I citatet nedan hänvisar en av männen till en vän som också blivit misshandlad av sin exflickvän. Samtidigt som han visar att denna typ av erfarenhet alltså inte är helt ovanlig menar han att det hur som helst inte är själva handlingen som bedöms utan den som utför handlingen – en man förväntas kunna ”ta” vissa saker.

...skulle jag putta ner min tjej för en trappa nu så hon slog i huvet [...] så skulle jag förmodligen bli anmäld för misshandel medan min kompis som blev det, alltså av sin exflickvän, han, han skratta ju åt det bara.

Misstänksamhet mot misshandlade män

Även om de intervjuade männen påvisar problemets existens genom att berätta om sina egna erfarenheter, och genom att hänvisa till andras, iakttar de viss försiktighet då de talar om detta; exempelvis genom att betona att det är ett större samhällsproblem att män slår kvinnor:

Jag tror absolut att det är ett större problem att män slår kvinnor eftersom män över lag är starkare, kan orsaka mer skada [...] men [...] jag har ju fått höra alltså av kompisar [...] ”ja min mitt ex rev sönder min [...] rock”...

Männen i vår studie beskriver vidare att det finns en allmän misstänksamhet mot misshandlade män; om en man blir utsatt för våld av en kvinna har han förmodligen gjort någonting mot henne först. De framhåller att de därför varit rädda för att själva bli misstänkta för att bära skuld till våldet. Det våldsamma beteendet hos kvinnorna tycks helt enkelt inte kunna förstås utan att männen samtidigt på ett eller annat sätt förväntas vara – eller uppfattas som – delaktiga eller pådrivande. En av männen berättar:

Några vet om att hon [...] hade ett hett temperament [...] men det känns som att om jag skulle säga det (berätta om våldet) så kommer folk tänka ”Ja vad gjorde du då? Det måste ju på något sätt va ditt fel för du är ju mannen liksom.”

Några av männen beskriver hur de ifrågasatts för varför de inte klarat av att försvara sig mot en kvinna. De framhåller i detta sammanhang att fysiskt självförsvar dock kan leda till ytterligare misstro; styrka och auktoritet är inte till någon hjälp i sådana här situationer. Att använda självförsvar blir snarare problematiskt eller till och med otänkbart eftersom det

kan resultera i att kvinnan skadas – och mannen då blir den som betraktas som initiativtagare till våldet (jfr Allen-Collinson 2009, Migliaccio 2002).

Passera som brottsoffer?

Männen tycks ha svårt att föreställa sig att de överhuvudtaget skulle kunna passera som brottsoffer (och de tycks inte heller helt acceptera en sådan identitet, jfr Burcar 2005). Deras skildringar stämmer inte heller särskilt väl överens med det idealiska offret som förväntas vara svagt och fysiskt underlägset en okänd förövare. Snarare förhåller de sig till de kulturellt dominerande manlighetsideal vilka innefattar förväntningar på mannen att vara stark, orädd och handlingskraftig (jfr Connell 2008, Messerschmidt 2004). En av männen menar att män som utsatts för våld förväntas glömma bort att det inträffat:

... det får du väl, sånt får man glömma, det var liksom "var en man glöm bort det" typ.

I förlängningen kan denna typ av föreställningar – både männens egna och föreställningar hos samhällliga instanser – innebära att utsatta män inte får den hjälp de har rätt till (jfr Christie 2001). Brown (2004, s. 107) har exempelvis visat att "...the police seem reluctant to lay charges against women in partner violence cases unless a relatively serious offense has been committed or other aggravating factors are present." Männen i vår studie beskriver olika situationer där de faktiskt efterfrågat hjälp men där de upplevt att de fått stå tillbaka för den misshandlande kvinnan. En man berättar om när hans tidigare fru kom till hans lägenhet där han befann sig med deras gemensamma barn. Att barnen skulle bo hos mannen några dagar var enligt honom överenskommet men kvinnan kom ändå dit och ville ta dem med sig hem. När hon blev aggressiv kontaktade mannen polisen som kom till platsen och sa att det var lugnast om kvinnan fick ta med sig barnen därifrån. Mannen uppfattade detta som att det var kvinnans föräldraskap – kvinnan som den "bättre föräldern" – som prioriterades. Han beskriver hur han kände sig fullständigt maktlös och understryker situationens allvar genom att påtala att inte ens poliserna kunde få kvinnan att lugna ner sig. Styrka och auktoritet (även polisens) är inte tillräckligt, menar mannen, då positionen som kvinna och mor trots allt är starkare.

Till slut säger poliserna att "för att lugna ner det här så är det kanske bäst du låter barnen följa med henne" (.) polisen säger det, två stora vuxna poliser kan inte få henne och lugna ner sig [...] dom viker ner sig för det här alltså och vad ska jag göra i det läget då?

Kvinnor som gärningspersoner?

Även männen själva tycks påverkade av samhällets förväntningar på hur män respektive kvinnor bör uppföra sig och de menar att det inte ingått i deras föreställningsvärld att även kvinnor slåss och trakasserar. Den samhälleliga diskursen kring män, kvinnor och våld visar sig i berättelsen nedan:

Men efter ja kanske ett halvår så (2) småbråkade vi så plötsligt så slog hon mig (.) så (visar med handen) och det kom lite som en chock för att [...] det är ingenting du [...] får höra när du uppfostras alltså att, ja men "tjejerna kommer slå dig", det är tvärtom "du ska inte slå tjejerna" det är jätteviktigt, så till en början tänkte man att det är en engångsgrej...

En annan av de intervjuade männen berättar att han tidigare haft svårt för att föreställa sig kvinnor som våldsamma och aggressiva. Mannen menar att det förmodligen krävs att man själv drabbas för att inse att även kvinnor använder våld.

...det kanske krävs att du blir utsatt för det för att du ska förstå det [...] det har ju ändrat min syn på tjejer [...] så att se dom som [...] mer som liksom ah killar i allmänhet, det är inte så stor skillnad (.) i och med att också tjejer kan bli aggressiva och ta till våld och [...] bete sig sådär typiskt manligt [...] att dom utövar kontroll...

Ibland saknar de intervjuade männen ord för att kunna definiera vad de har varit med om, något som kan vittna om att män som offer inte ingår som en del i samhällets konstruktion av våld i nära relationer. Vissa av dem använder referenser till olika samhälleliga institutioner, begrepp eller "diagnoser" (kvinnan som psykiskt sjuk, narcissistisk, överkänslig etc.) för att tolka sina egna erfarenheter. En av männen säger att han inte hade kunnat tänka sig att hans upplevelser skulle kunna benämnas psykiskt våld. Själv hade han definierat kvinnans handlingar som "hon kastar skit på mig, hon säger jag är dum, ful och en idiot". Mannen menar att:

...killar tänker ju inte på det sättet att vi blir utsatta för psykiskt våld [...] jag tänkte inte på det överhuvudtaget.

En annan av de intervjuade männen menar att han förklarade kvinnans beteende med att hon var "desperat" och "känslig":

Det var mer någon sorts desperationsakt [...] slagen bortförklarade jag med att hon var känslig [...] hon var en känslig människa [...] hon kunde lätt bli överkänslig och därför reagera dåligt, det var så jag tänkte också att ja, det, vad ska man göra, vi bor tillsammans, vi är tillsammans, vi tycker om varandra [...] så accepterar man sånt man egentligen inte borde göra, det vet jag nu i efterhand, sånt är man ju helt blind för då.

Genom mannens sätt att försöka förklara kvinnans våldsamma handlingar, i citatet ovan, framstår hon snarare som ett offer än som en förövare. Att kvinnan varit känslig och desperat och därför reagerat ”dåligt”, som mannen uttrycker det, kan fungera som ett sätt att placera förklaringen av det upplevda i en mer hanterbar kontext. Om kvinnan inte skildras som en tydlig förövare tonas mannens offerskap samtidigt ned och scenariot kolliderar mindre med den samhälleliga diskursen.

Självpresentationer

I den bild som männen i denna studie presenterar av sig själva under intervjun återkommer några olika aspekter; de framhäver å ena sidan sin oskuld och gör anspråk på en offerstatus, å andra sidan tycks de tona de ned sina våldserfarenheter (jfr Burcar 2005, 2014).

Det verkar finnas en strävan hos männen att understryka hur de försökt hjälpa sina partners, att de gjort uppoffringar för kvinnorna, att de ser sig själva som bra föräldrar, att de är lugna personer och att de sköter sitt arbete. Männen verkar hellre tala om den egna dugligheten som till exempel god partner och pappa än om sig själva som direkta offer. Detta kan dels fungera som ett sätt att väga upp offerskapets negativa konnotationer (dvs. svaghet som inte är förenligt med manlighet), dels kan det handla om betydelsen av att framhäva sina goda sidor i syfte att undgå omgivningens (i detta fall intervjuarnas och potentiella läsares) misstro och ifrågasättande. Den egna offerstatusen uttrycks också indirekt genom att framhålla kvinnans negativa egenskaper, till exempel som dålig mor. Genom att skapa en bild av kvinnan som allmänmoraliskt tveksam kan männen underbygga kvinnans gärningsmannaskap och själva få offerstatus utan att egentligen tala om sitt eget direkta offerskap. Med andra ord; hon utsätter *barnen* för lidande. Det tycks handla om att känsligt balansera framställningar av handlingskraft mot tecken på offerskap samt den egna dugligheten mot kvinnans moraliska brister.

Att tona ned fysiskt våld – och framhäva egen oskuld

Några av männens berättelser om det typiska våldet är explicita (som exempelvis att bli nerslagen på gatan eller bli hotad med kniv). De flesta innehåller dock inga direkta beskrivningar av skador och männen talar sällan om det fysiska våldet i sig. En av dem berättar att hans exflickvän slagit honom flera gånger men tillägger att ”hon är ju tjej och ändå ganska liten så för min egen del så var det ingen fara [...] det gjorde inte särskilt ont så att säga [...]”. En annan man berättar kortfattat att våldet inte var så farligt; ”det var halvt knytnäve halvt flata under ett antal gånger”, och att ”hon var ju inte liten men ganska mycket svagare än mig så på så sätt var det ingen fara”. Han berättar vidare att han var mer rädd ”de gångerna en kniv kom fram” men understryker att det inte bara var för sin egen del utan också för hennes – hon kunde riskera att skada sig själv. Med andra ord visar mannen hur han även månat om kvinnans säkerhet och inte i första hand själv varit rädd för att skadas.

Intervjumaterialet antyder att männen inte tycks vilja framhålla våldet som någonting som har påverkat dem i särskilt stor utsträckning – eller att de har kommit över det och att det har gjort dem starkare. De ger en bild av att de haft viss kontroll, att de inte varit rädda och att kvinnan trots allt var svagare. Samtidigt framgår det att det var kvinnorna som initierade bråken och hade övertaget i situationen. Männen framställer sig som oskyldiga men inte hjälplösa, de spjärnar emot offerskapets ”underläge” och fråntar kvinnan övermakten (jfr Durfee 2011, Burcar 2005, s. 62). Genom att tona ned våldet förmedlar männen möjligen också ett budskap om att de inte är ute efter sympati. Att se någon som ett offer kan leda till en sympatiserande attityd mot den utsatte men det kan även leda till stigmatisering och föreställningar om denne som svag och passiv (Best 1997).

Männen i studien är tydliga med att de inte har använt våld mot kvinnorna. En man berättar om hur kvinnan han tidigare levtt tillsammans med överfallit och misshandlat honom efter att de separerat:

Sen går vi ut, ringer polisen [...] då kastar hon sig över mig [...] försöker verkligen eh ja sparka på mig, slå på mig [...] jag försöker ju inte slå tillbaka eller nånting utan [...] försöker liksom bara komma undan så lindrigt som möjligt och hon, på nåt sätt så får hon ner mig på marken då [...] det är lite grus och så (drar efter andan) och hon får ner mig i backen, eh jag hamnar på rygg, hon tar tag i mitt hår och dunkar det i hu- i i uppfart alltså i väg- på vägen så att säga, eh sen stoppar hon grus och sten i munnen på mig [...] det hon gör är att hon får ner mig på marken och hotar mig [...].

Mannens berättelse involverar en explicit beskrivning av den egna utsattheten men likväl tycks det nödvändigt att understryka sin egen oskuld (han försöker inte slå tillbaka, han ligger kvar), något som kan betraktas som ett sätt att hävda sin offerstatus (Burcar 2005). Trots att intervjuarna inte ställer några frågor om mannens (eller de övriga intervjuades) egen aktivitet tycks det finnas ett behov av att understryka att man inte har initierat eller bidragit till att trappa upp våldet (jfr ibid.). På det här sättet reagerar männen möjligen mot den allmänna misstänksamhet mot utsatta män som de beskriver – ett sätt att försöka skapa legitimitet för offerskapet och visa att de har rätt att tas på allvar.

Att försvara sina val – och lyfta fram positiva konsekvenser

Under intervjuerna hände det att männen klargjorde saker utan att några frågor kring dem hade ställts. Männen förklarade till exempel varför de inte lämnade kvinnorna, varför de blev tillsammans med dem från början och varför de inte kunde se kvinnornas beteende. Sådana icke interaktionsdrivna svar kan vara en slags defensiv retorik som har till funktion att skydda en redogörelse mot angrepp (Potter 2007, s. 121), till exempel rättfärdiganden i förhållande till uttalad kritik (Burcar 2005, jfr Lejeune och Alex 1973). Kritiken kan

då härröra från mer generella och kulturella påståenden och uppmaningar som exempelvis "våld ska man inte behöva tåla". Trots att inga ifrågasättanden gjorts under intervjuerna kan man säga att männen responderar mot den allmänna diskursen och i förväg anger skäl till sina handlingar (jfr Jacobsson 2000, Thelander 2006). Männens klargöranden kan även betraktas som så kallade "accounts" (Scott och Lyman 1968) eller förklarande redovisningar (Adelswärd 1997). Sådana förklaringar kan grunda sig i bakgrundsförväntningar gällande hur man bör uppträda (Scott och Lyman 1968, s. 53). Kanske har männen tidigare fått frågor från sin omgivning om varför de inte lämnade kvinnan och hur de kunde acceptera en sådan behandling. Att förklara varför man stannar i ett våldsamt förhållande kan resonnera till en diskurs om våld i nära relationer (jfr frågan "varför gick du inte?" som är återkommande när det gäller våld mot kvinnor; Hydén 1995, Loseke 1992). Svaren kan också rikta sig mot en diskurs om att män inte är svaga och att de inte brukar utsättas för den här sortens behandling.

En av de intervjuade männen inleder sin berättelse med att förklara varför han valde att flytta ihop med kvinnan och hoppa av sin utbildning trots att de endast hade känt varandra en kort period. Han säger att "jag kände att kanske inte det var världens klokaste beslut, att stanna kvar med en tjej som man ändå relativt nyligen har träffat" och påtalar på så sätt att han är medveten om det lyssnaren eventuellt noterar. Att tala om att han reflekterat över situationen kan medföra att han undgår vidare kommentarer eller frågor. Mannen redogör därefter för anledningen till varför hans val ändå varit relevanta:

...jag mådde bra, jag hade det ganska bra, jag hade ändå, jag hade ju stått och velat om jag skulle fortsätta utbildningen eller inte, och det ville jag ju egentligen göra också, men jag är ändå nöjd [...] jag ville ändå ge det ett försök för jag tycker att, ja, jag hade precis lika gärna kunnat fortsatt och varit besviken över att jag inte fortsatte med henne [...] nu såhär i efterhand ångrar jag det inte ett dugg, även, även om jag med facit i hand, även om jag vet hur det sluta, hur illa jag tyckte att det var [...] hur dåligt jag än mådde [...] så ångrar jag det inte det minsta någonstans.

Mannen understryker sin medvetenhet, att han har funderat över sina val och att han tagit rätt beslut. Adelswärd (1997) menar att vi strävar efter att redogöra för och förklara våra handlingar för att bli betraktade som kapabla individer som kan handla fritt, tänka fritt och uppträda med ett moraliskt ansvar. Genom att presentera sig som en reflekterande och rationell individ kan det faktum att mannen stannade hos en kvinna som inte behandlade honom bra eventuellt vägas upp.

Mannen i exemplet ovan fortsätter med att förklara hur han långsamt vände sig vid att han inte fick lov att göra vissa saker. Det var med andra ord inte så att kvinnan satte upp alla förbud samtidigt utan snarare begränsade hon långsamt mannens livsutrymme. Detta kan ses som en gradvis passivisering. Samtidigt är det möjligt att betrakta det som ett sätt att

förklara hur ett beslut vilket kan uppfattas som irrationellt (att stanna kvar hos kvinnan) inte togs utifrån den sammantagna vetskapen (den han alltså har nu), något som kan skapa ett intryck av ett mer rationellt agerande.

...nästa gång så kommer det inte hända, så tänkte man varje gång, fast det, varje gång var det något nytt, något nytt, något nytt, något nytt, något nytt. För att den saken blev förbjuden, okej då slutar jag med den, nästa sak blev förbjuden, okej då slutar jag med det, nästa sak blev förbjuden då slutar jag med det.

Männen talar ibland om att de är tacksamma för det som har hänt, dvs. att erfarenheten har varit till nytta för dem. De säger sig till exempel "ha mognat" eller "vuxit som person". På så sätt vägs offerskapet mot någonting positivt; även om de har varit med om svåra upplevelser så har dessa inte brutit ner dem. På så sätt kan de framstå som starka och kompetenta individer istället för som passiva eller nedbrutna offer. En av männen säger, angående sina erfarenheter av relationsvåld, att han "har ju mycket större nytta av det än vad det har stjälpit." Skildringen av de positiva följderna ger en bild av att erfarenheterna inte har påverkat honom så illa som man skulle kunna tro och att han inte är i behov av någon sympati för det som har hänt. En annan av männen talar om att han som person "försöker fokusera på det positiva även i en livskris" för att det gör att man "mognar". Ytterligare en man talar om en nyttig erfarenhet som han är tacksam över att ha fått:

Jag är glad att jag gick igenom det [...] nu i efterhand [...] nästan ett år av helvete [...] men i efterhand visst (kort skratt) då, då, man kommer ju inte ihåg smärta [...] nu är jag tacksam, så tacksam att jag skulle till och med kunna tacka henne (kort skratt) även om det inte är hennes förtjänst, hon var ju orsaken till det.

Männen understryker flera gånger den kraft som krävs för att "acceptera" våldserfarenheten och gå vidare som stärkt av denna. Offerskapet framställs på så sätt som någonting tillfälligt, en erfarenhet – inte som en del av deras identitet (jfr Burcar 2005 och 2014, se även Durfee 2011).

Avslutande diskussion

I denna artikel har vi lyft fram berättelser från fem män som utsatts för våld av kvinnor i nära relationer. Syftet har inte varit att uttala oss om att "så här talar män" eller "detta är misshandlade mäns erfarenheter i allmänhet". Våld i nära relationer kan se mycket olika ut. Männen som här intervjuats är fem individer med olika livshistorier, betraktelsesätt och inställningar. Samtidigt uppvisar de vissa likheter som med all sannolikhet även delas av andra våldsutsatta män.

Männens upplevelser passar inte riktigt in i den allmänna diskursen kring våld i nära relationer. Deras berättelser präglas av en föreställning om att män inte riktigt tillåts vara offer. Offerskapet kan därför betraktas som dubbelt; de kan uppleva sig kränkta av den kvinna de levt tillsammans med – men också av samhället. Trots att – eller kanske på grund av att – de utsatts för relationsvåld innehåller männens berättelser framställningar och förklaringar som kan ses som försök att tona ned offerskapet. På ett sätt bidrar de därför själva till att underbygga bilden av att män inte är offer. De är emellertid samtidigt noga med att understryka kvinnans initiativtagande och den egna oskulden varpå ett eventuellt ifrågasättande av offerstatus kan undvikas.

Materialet antyder att samhällets diskurs och konstruktion av våld i nära relationer i någon mån har påverkat männen på så sätt att de inte fullt ut har kunnat identifiera sig med offerrollen. Männen tycks legitimera sina upplevelser för att själva kunna acceptera dem och bli trodda. Samtidigt som männen gör anspråk på offerrollen – i syfte att nå förståelse och bekräftelse (bli trodda och tagna på allvar) – tycks de motsätta sig ett fullt offerskap (dvs. det ideala offrets karaktäristika).

Berättelserna visar på den komplexitet som gör sig gällande då "offret" och "gärningspersonen" hamnar utanför de till synes självklara ramarna. Männens offerskap i denna bemärkelse är komplicerat eftersom det inte har uppmärksammats eller konstruerats som ett socialt problem (Tierney 1982, Loseke 1999). Eftersom mannens roll vid våld i nära relationer oftast förknippas med gärningspersonens, inte brottsoffrets, kan misshandlade män dessutom komma att betrakta sig själva som avvikande.

Inom forskning och allmändebatt verkar mäns utsatthet för våld i nära relationer ha hamnat lite i skymundan. En möjlig anledning till detta är att ett sådant fokus riskerar att ta uppmärksamheten från det motsatta förhållandet; mäns våld mot kvinnor. Det ena utsluter emellertid inte det andra utan snarare är det av största vikt att lyfta fram flera olika aspekter av hur våldet och relationerna kan se ut. De män som intervjuats i denna studie ger en sådan bild av relationsvåld. Naturligtvis finns det många andra. Likaså finns det flera sätt att förstå de berättelser som förmedlas. Fördjupad forskning på området behövs och det är betydelsefullt att i vidare studier fråga sig huruvida det finns hinder i vägen, till exempel den allmänna samhälleliga diskursen om relationsvåld, som inverkar på hur våldsutsatta män talar om sina erfarenheter.

Referenser

- Adelswärd, Viveka (1997). "Berättelser från älgpassen. Om metoder för att analysera jaktberättelsers struktur, poäng och sensmoral". I: Hydén, Lars-Christer och Hydén, Margareta (red.) *Att studera berättelser: samhällsvetenskapliga och medicinska perspektiv*. Stockholm: Liber.
- Allen-Collinson, Jacquelyn. (2009). "A marked man: female-perpetrated intimate partner abuse". *International Journal of Men's Health*, 8 (1):22–40.
- Antaki, Charles och Widdicombe, Sue (1998). "Identity as an Achievement and as a Tool". I: Antaki, Charles och Widdicombe, Sue (red.) *Identities in Talk*. London: Sage.
- Best, Joel (1997). "Victimization and the Victim Industry". *Society*, 34 (4):9–17.
- Björkman, Jenny (2004). "Historisk tillbakablick". I: Lindgren, Magnus; Pettersson, Karl-Åke och Häglund, Bo (red.) *Utsatta och sårbara brottsoffer*. Stockholm: Jure..
- Brown, Grant A. (2004). "Gender as a factor in the response of the law enforcement system to violence against partners". *Sexuality and Culture*, 8 (3–4):3–139.
- Brå (2009:12). *Våld mot kvinnor och män i nära relationer*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brå (2010:1). *Brottsoffers kontakter med rättsväsendet. En fördjupad studie utifrån Nationella trygghetsundersökningen 2006–2008 och intervjuer med fokusgrupper*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brå (2014:8). *Brott i nära relationer. En nationell kartläggning*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Burcar, Veronika (2005). *Gestaltningar av offererfarenheter: samtal med unga män som utsatts för brott*. Lund: Lunds universitet.
- Burcar, Veronika (2014). "Masculinity and victimization: Young men's talk about being victims of violent crime". I: Lander, Ingrid; Ravn, Signe och Jon, Nina (red.) *Masculinities in the criminological field. Control, vulnerability and risk-taking*. Farnham, Surrey: Ashgate.
- Börjesson, Mats (2003). *Diskurser och konstruktioner: en sorts metodbok*. Lund: Studentlitteratur.
- Christie, Nils (2001). "Det idealiska offret". I: Åkerström, Malin och Sahlin, Ingrid (red.) *Det motspänstiga offret*. Lund: Studentlitteratur.
- Connell, Raewyn (2008). *Maskuliniteter*. Göteborg: Daidalos.
- Durfee, Alesha (2011). "I'm not a victim, she's an abuser: masculinity, victimization, and protection orders". *Gender & Society*, 25 (3):316–334.
- Eckstein, Jessica (2010). "Masculinity of men communicating abuse victimization". *Culture, Society & Masculinity*, 2 (1):62–74.
- Emerson, Robert M. (1996). "Konstruktionen av grovt våld och våldsoffer. Att framställa ett besöksförbud". I: Åkerström, Malin (red.) *Kriminalitet, kultur, kontroll: en antologi*. Stockholm: Carlsson.
- Haaland, Thomas; Clausen, Sten-Erik och Schei, Berit (2005). *Vold i parforhold – ulike perspektiver. Resultater fra den første landsdekkende undersøkelsen i Norge*. NIBR-rapport 2005:3. URL: <http://www.nibr.no/filer/2005-3.pdf> [2015-04-22.]
- Heber, Anita; Tiby, Eva och Wikman, Sofia (red.) (2012). *Viktinologisk forskning: brottsoffer i teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Helweg-Larsen, Karin och Frederiksen, Marie Louise. (2008). *Vold mod mænd i Danmark. Omfang og karakter – 2008*. Minister for Ligestilling, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, Köpenhamn. URL: http://www.si-folkesundhed.dk/upload/vold_mod_m%C3%A6nd-april.pdf [2013-08-22.]
- Hines, Denise A.; Brown, Jan och Dunning, Edward (2007). "Characteristics of callers to the domestic abuse helpline for men". *Journal of Family Violence*, 22 (2): 63–72.
- Hines, Denise A. och Douglas, Emily M. (2009). "Women's use of intimate partner violence against men: prevalence, implications, and consequences". *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 18 (6):572 – 586

- Hirschi, Travis (1969/2002). *Causes of delinquency*. New Brunswick, New Jersey: Transaction Publishers.
- Hoff, Bert H. (2012). "US National Survey: more men than women victims of intimate partner violence." *Journal of Aggression, Conflict and Peace Research*, 4 (3):155–163.
- Hogan, Kevin F.; Hegarty, John R; Ward, Tony och Dodd, Lorna J. (2012). "Counsellors' experiences of working with male victims of female-perpetrated domestic abuse". *Counselling and Psychotherapy Research: Linking research with practice*, 12 (1):44–52.
- Holmberg, Carin; Stjernqvist, Ulrika och Sörensen Eva (2005). *Våldsam lika och olika: om våld i samkönade parrelationer*. Stockholm: Stockholms universitet, Centrum för Genusstudier.
- Holstein, James A. och Gubrium, Jaber F. (2004, 2 uppl.). "The active interview". I: Silverman, David (red.) *Qualitative research. Theory, method and practice*. London: Sage.
- Holstein, James A. och Miller, Gale (1990). "Rethinking victimization: an interactional approach to victimology". *Symbolic Interaction*, 13 (1):103–122.
- Hydén, Margareta (1995). *Kvinnomisshandel inom äktenskapet. Mellan det omöjliga och det möjliga*. Stockholm: Liber utbildning.
- Isdal, Per (2001). *Meningen med våld*. Stockholm: Gothia.
- Jacobsson, Katarina (2000). *Retoriska strider. Konkurrerande sanningar i dövvärlden*. Lund: Palmkrons förlag.
- Johansson, Anna (2005). *Narrativ teori och metod: med livsberättelsen i fokus*. Lund: Studentlitteratur.
- Jørgensen, Marianne Winther och Phillips, Louise (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Karlsson, Jenny (2003). "Sexuella eller sexistiska trakasserier? Genusnormernas betydelse vid trakasserier mellan män". I: Lander, Ingrid; Petterson, Tove och Tiby, Eva (red.), *Femininiteter, maskuliniteter och kriminalitet. Genusperspektiv inom svensk kriminologi*. Lund: Studentlitteratur.
- Katz, Jack (2001). "Analytic induction". I: Smelser, Neil J. och Baltes, Paul B. (red.), *International encyclopedia of the social and behavioral sciences*. URL: http://www.sscnet.ucla.edu/soc/faculty/katz/pubs/Analytic_Induction.pdf [2015-05-24]
- Lejeune, Robert och Alex, Nicholas (1973). "On being mugged: the event and its aftermath." *Urban Life and Culture*, 2 (3):259–287.
- Livholts, Mona (2007). *"Vanlig som vatten" – manlighet och normalitet i mediernas berättelser om våldtäkt*. Malmö: Gleerup.
- Loseke, Donileen R. (1992). *The battered woman and shelters: the social construction of wife abuse*. Albany: State University of New York Press.
- Loseke, Donileen R. (1999). *Thinking about social problems. An introduction to constructionist perspectives*. New York: Aldine de Gruyter.
- Lövestad, Solveig och Krantz, Gunilla (2012). "Men's and women's exposure and perpetration of partner violence: an epidemiological study from Sweden". *BMC Public Health* 12:945. URL: <http://www.biomedcentral.com/1471-2458/12/945> [2015-05-24.]
- McHugh, Maureen C.; Rakowski, Samantha och Swiderski, Catherine (2013). "Men's experience of psychological abuse: conceptualization and measurement Issues". *Sex Roles*, 69 (3–4):168–181.
- Messerschmidt, James W. (2004). *Flesh and Blood*. Oxford: Rowman & Littlefield.
- Migliaccio, Todd A. (2002). "Abused husbands – a narrative analysis". *Journal of Family Issues*, 23 (1):26–52.
- NCK (2014:1). *Våld och hälsa. En befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa*. Uppsala universitet: Nationellt centrum för kvinnofrid.
- Nilsson, Bo (2003). *Brottsoffer. Offerskapets innebörder och villkor i (o)säkerhetens kultur*. Umeå: Boréa.
- Norrby, Catrin (2004, 2 uppl.). *Samtalsanalys. Så gör vi när vi pratar med varandra*. Lund: Studentlitteratur.

- Nowinski, Sabrina N. och Bowen, Erica (2012). "Partner violence against heterosexual and gay men: Prevalence and correlates". *Aggression and Violent Behavior*, 17 (1):36–52.
- Nybergh, Lotta; Taft, Charles och Krantz, Gunilla (2012). "Psychometric properties of the WHO Violence Against Women instrument in a male population-based sample in Sweden". *BMJ Open* 2012;2:e002055. doi:10.1136/bmjopen-2012-002055. URL: <http://bmjopen.bmj.com/content/2/6/e002055.full.pdf+html> [2015-04-21.]
- Oliffe, John L; Han, Christina; Sta. Maria, Estephania; Lohan, Maria; Howard, Terry; Stewart, Donna E. och MacMillan, Harriet (2014). "Gay men and intimate partner violence: a gender analysis". *Sociology of Health & Illness*, 36 (4):564–579.
- Pape, Hilde (2003). "Vold og krenkelser i unge menneskers parforhold". *Tidsskrift for den Norske Lægeforening*, 123 (15):2016–20. URL: <http://tidsskriftet.no/article/850018> [2015-05-24.]
- Petterson, Tove (2003). "Våld som iscensättning av femininitet?" I: Lander, Ingrid; Petterson, Tove och Tiby, Eva (red.), *Femininiteter, maskuliniteter och kriminalitet. Genusperspektiv inom svensk kriminologi*. Lund: Studentlitteratur.
- Potter, Jonathan (2007). *Representing reality: discourse, rhetoric and social construction*. London: Sage.
- Potter, Jonathan och Wetherell, Margaret (1987/2002). *Discourse and social psychology. Beyond attitudes and behaviour*. London: Sage.
- Riessman, Catherine K. (1993). *Narrative analysis*. Newbury Park, California: Sage.
- Sahlin, Ingrid (2002). "Sociala problem som verklighetskonstruktioner". I: Meeuwisse, Anna och Swärd, Hans (red.) *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och kultur.
- Sarantakos, Sotirios (1999). "Husband abuse: fact or fiction?". *Australian Journal of Social Issues*, 34 (3):231–252.
- Scott, Marvin B. och Lyman, Stanford M. (1968). "Accounts". *American Sociological Review*, 33 (1):46–62.
- Silvestri, Marisa och Crowther-Dowey, Chris (2008). *Gender and Crime*. London: Sage.
- Thelander, Joakim (2006). *Mutor i det godas tjänst? Biståndsarbetare i samtal om vardaglig korruption*. Lund: Sociologiska institutionen, Lunds universitet.
- Tierney, Kathleen J. (1982). "The battered women movement and the creation of the wife beating problem". *Social Problems*, 29 (3):207–220.
- Turell, Susan; Herrmann, Molly; Hollander, Gary och Galletly, Carol (2012). "Lesbian, gay, bisexual, and transgender communities' readiness for intimate partner violence prevention". *Journal of Gay & Lesbian Social Service*, 24 (3): 289–310.
- Unga lagöverträdare (I). Undersökningsmetodik. Brottsdebut och återfall* (1971). 1956 års klientelundersökning rörande ungdomsbrottslingar. Statens offentliga utredningar 1971:49. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Zverina, Michaela; Stam, Henderikus, J. och Babins-Wagner, Robbie (2011). "Managing victim status in group therapy for men: a discourse analysis". *Journal of Interpersonal Violence*, 26 (14): 2834–55.
- Åkerström, Malin (1995). *Brottsoffren i forskningen – en litteraturstudie*. Research Report 1995:4. Lund: Network for Research in Criminology and Deviant Behaviour at Lund University.
- Åkerström, Malin och Sahlin, Ingrid (red.) (2001). *Det motspänstiga offret*. Lund: Studentlitteratur.
- Åkerström, Malin; Burcar, Veronika och Wästerfors, David (2011). "Balancing contradictory identities – performing masculinity in victim narratives." *Sociological Perspectives*, 54 (1):103–124.

Författarpresentation

Louise Hellgren har en masterexamen i kriminologi, Göteborgs Universitet, och arbetar som familjebehandlare; Louise.Hellgren@outlook.com.

Hanna Andersson är student på masterprogrammet i kriminologi, Göteborgs universitet; hcandersson89@gmail.com.

Veronika Burcar är fil. Dr. i sociologi och verksam vid Sociologiska institutionen, Lunds universitet; Veronika.Burcar@soc.lu.se.